

gp.mddsz@gov.si

Datum: 13. 9. 2020

ZADEVA: Zvišanje mejne vrednosti za izpušne pline dizelskih motorjev v Pravilniku o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem

Za: MDDSZ

Spoštovani!

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) poziva Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ), da v prilogi Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem (Uradni list RS, št. [101/05](#), [43/11](#) – ZVZD-1, [38/15](#) in [79/19](#)) določi novo višjo mejno vrednost poklicne izpostavljenosti za izpušne pline dizel motorjev $0,01 \text{ mg/m}^3$, merjeno kot elementarni ogljik.

UTEMELJITEV: Leta 2019 je bil Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem (Uradni list RS, št. [101/05](#), [43/11](#) – ZVZD-1, [38/15](#) in [79/19](#)) usklajen z Direktivo (EU) 2019/130 evropskega parlamenta in sveta z dne 16. januarja 2019 o spremembi Direktive 2004/37/ES o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu. V Prilogi III je bila določena mejna vrednost za izpušne pline dizelskih motorjev $0,05 \text{ mg/m}^3$ (računano kot elementarni ogljik – C) in določeno prehodno obdobje za uporabo z zamikom od 21.2.2023 oziroma za podzemno rudarstvo in gradnjo predorov od 21.2.2026 dalje.

Obveščeni smo, da od 1. 7. 2020 dalje na Nizozemskem velja na podlagi sporazuma socialnih partnerjev nova mejna vrednost za hlape dizel motorjev $10 \mu\text{g/m}^3$ oziroma $0,01 \text{ mg/m}^3$, merjeno kot elementarni ogljik. Torej se z novo mejno vrednostjo strinjajo tudi nizozemski delodajalci, kar je dokaz, da je izvedljiva v praksi. Nacionalni sindikati bomo v svojih državah predlagali, da se delavcem v vseh državah EU zagotovi varnost pri delu, ki jo omogoča dosežena stopnja tehnološkega razvoja. Zato tudi ZSSS predlaga enako novo mejno vrednost za varnost slovenskih delavcev.

Predlagamo tudi skrajšanje prehodnega obdobja, saj so izpušni plini dizel motorjev karcinogen, ki sodi med tiste, katerim je izpostavljeno najvišje število delavcev.

Srečno in varno!

=====

DIREKTIVA (EU) 2019/130 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 16. januarja 2019 o spremembi Direktive 2004/37/ES o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu

(16) O rakotvornosti izpušnih plinov iz dizelskih motorjev, ki nastanejo z zgorevanjem dizelskega goriva v motorjih na kompresijski vžig, obstaja dovolj dokazov. Izpušni plini iz dizelskih motorjev nastajajo pri samem postopku, zato zanje ne velja razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008. Odbor ACSH je soglašal, da bi se običajni izpušni plini iz dizelskih motorjev morali dodati k rakotvornim snovem, zmesem in postopkom iz Priloge I k Direktivi 2004/37/ES, in zahteval nadaljnje preiskave znanstvenih in tehničnih vidikov novih tipov motorjev. Mednarodna agencija za raziskave raka je izpušne pline iz dizelskih motorjev uvrstila med snovi, rakotvorne za ljudi (kategorija 1), in pojasnila, da je količina drobnih delcev in kemikalij pri novih tipih dizelskih motorjev sicer manjša, vendar pa še ni jasno, na kakšen način bodo te kvantitativne in kvalitativne spremembe drugače vplivale na zdravje. Ta agencija tudi navaja, da je uporaba elementarnega ogljika (ki predstavlja pomemben delež teh emisij) kot biološkega označevalca izpostavljenosti povsem običajna. Glede na navedeno in na število izpostavljenih delavcev je primerno, da se delo, ki vključuje izpostavljenost izpušnim plinom iz dizelskih motorjev, vključi v Prilogo I k Direktivi 2004/37/ES, v Prilogi III k navedeni direktivi pa se določi mejna vrednost za izpušne pline iz dizelskih motorjev, izračunana glede na elementarni ogljik. Vnosi v prilogah I in III k Direktivi 2004/37/ES bi morali vključevati izpušne pline iz vseh tipov dizelskih motorjev.

(17) Kar zadeva izpušne pline iz dizelskih motorjev, je mejno vrednost v višini 0,05 mg/m³, merjeno kot elementarni ogljik, v nekaterih sektorjih kratkoročno morda težko doseči. Zato bi bilo treba pred začetkom uporabe mejne vrednosti poleg obdobja za prenos določiti še dvoletno prehodno obdobje. Za sektorja podzemnega rudarstva in gradnje predorov pa bi bilo treba pred začetkom uporabe mejne vrednosti poleg obdobja za prenos določiti še petletno prehodno obdobje.

(2) v Prilogi I se dodata naslednji točki:

7. Delo, ki vključuje izpostavljenost kože mineralnim oljem, ki so se pred tem uporabljala v motorjih z notranjim zgorevanjem za podmazovanje in hlajenje gibljivih delov motorja.

8. Delo, ki vključuje izpostavljenost izpušnim plinom iz dizelskih motorjev.

PRILOGA III

MEJNE VREDNOSTI IN DRUGE NEPOSREDNO POVEZANE DOLOČBE (ČLEN 16)

Izpušni plini iz dizelskih motorjev 0,05 mg/m³ (merjeno kot elementarni ogljik)

Mejna vrednost se uporablja od 21. februarja 2023. Za podzemno rudarstvo in gradnjo predorov se mejna vrednost uporablja od 21. februarja 2026.

=====
=====

Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem (Uradni list RS, št. [101/05](#), [43/11](#) – ZVZD-1, [38/15](#) in [79/19](#))

[Priloga III: Mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost rakotvornim ali mutagenim snovem](#)

3.1. Zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost za rakotvorne ali mutagene snovi

34	izpušni plini dizelskih motorjev	0,05 mg/m ³ (računano kot elementarni ogljik – C)	EU	MV se uporablja od 21.2.2023. Za podzemno rudarstvo in gradnjo predorov se MV uporablja od 21.2.2026
----	--	---	----	--

=====

Lučka Böhm, izvršna sekretarka ZSSS za varnost in zdravje pri delu

ZSSS, Dalmatinova 4, SI-1000 LJUBLJANA, Slovenija

E: lucka.bohm@sindikatzsss.si

T: +386 1 43 41 245

F: +386 1 23 17 298

M: +386 51 306 202

www.zsss.si

<https://zssszaupnikvzd.si/>

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije